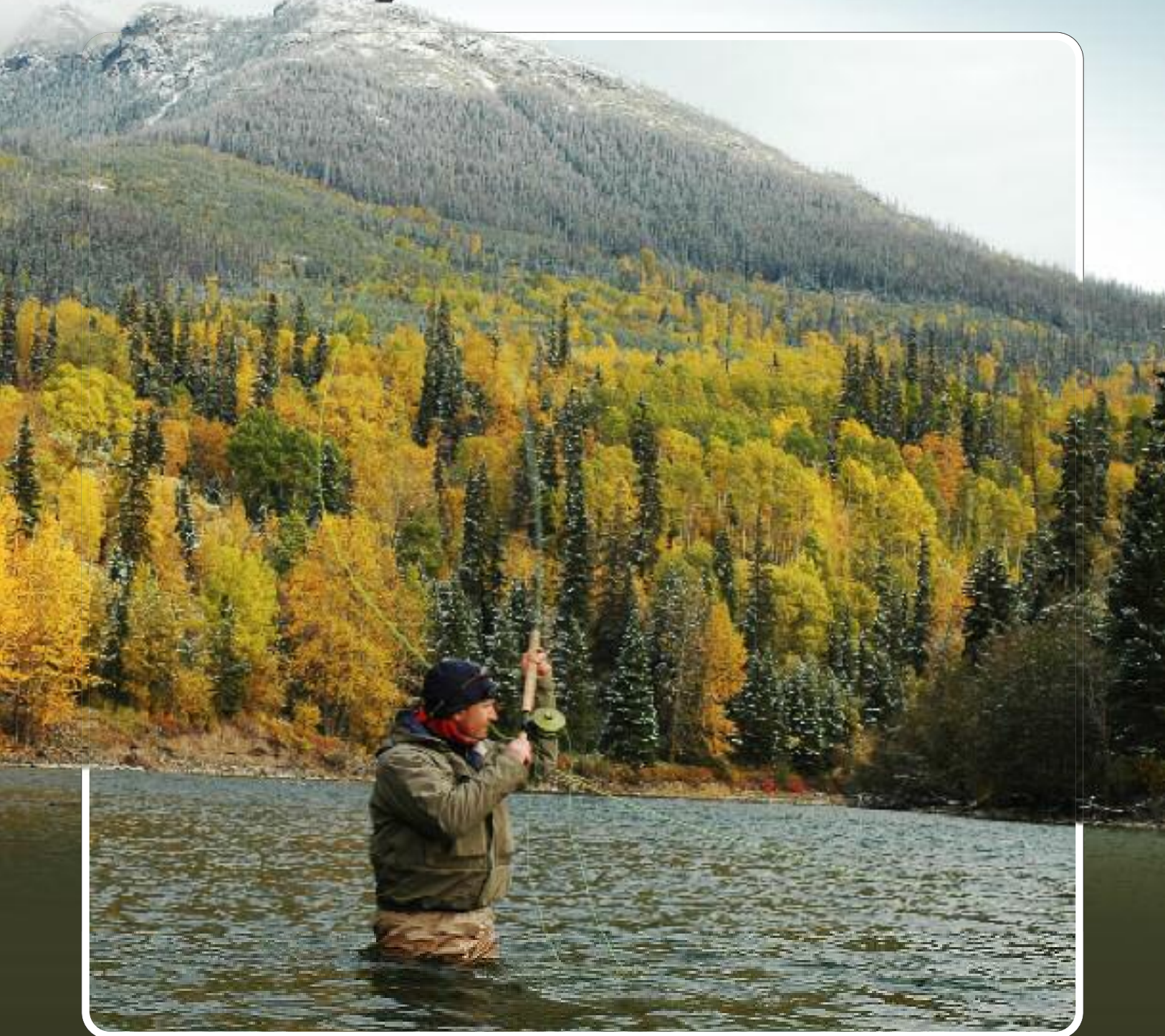


NR 5-6 | 2010

Sverige: 98:-
Danmark: 103:-
Norge: 108:-
Finland: 11€

Flugfiske i Norden



- Vintrigt flugfiske • Gul forsslända
- Blygsamma små mygg • Atlantlax i Kanada

INTERPRESS 0403-05



7 366043 309807

RETURVECKA V07



Blygsamma små mygg

TEXT: RENÉ HARROP FOTO: BONNIE HARROP



René Harrop delger oss här av sina rika erfarenheter när det gäller torrflugefiske baserat på kläckningar av små fjädermygg och knott. Ett finlir man oftast har möjlighet till under kylslagna förhållanden och ibland på sina håll även vid mildare perioder under vintern. Erfarenheterna är allmängiltiga och gäller hos oss här i Norden såväl som i Harrops hemtrakter i Nordamerika.



EN LÅGT stående sol reflekteras i den isklädda motsatta strandbrinken och ger ett bedrägligt intyck av värme, så här i slutet av januari. Det är mitt på eftermiddagen men återstår mindre än två timmar innan det mörknar och temperaturen faller under fryspunkten och avslutar fiskens stillsamma åtande i den strömkrusade ytan. De flesta öringarna och regnbågarna är små men pigga på att ta en noggrant presenterad liten fluga, som mina åldrade ögon bara tillfälligtvis kan urskilja på vattnet.

Fiskad på en 0,12 mm tafsspets och med ett spö i linklass tre, ger myggimitationen på krok 22 mycket god sport under den årstid när väderförhållanden oftast omöjliggör praktiskt flugfiske.

Halvannan timme och fyra öringar senare börjar is fylla igen spöringarna i vart och vartannat kast, ätandet upphör och solen försvinner abrupt i sydväst. Små mörka insekter klänger längs de snöklädda älvbräddarna och visar vad det är öringen intresserar sig för, så här i januari och många veckor framåt, vid de tillfäl-

len då temperaturen håller sig över nollstrecket. När fjädermyggor kläcks händer det att de lockar upp fisk till ytan även under bistra förhållanden och kan ge oss gyllene små stunder, då förtyngda nymfer och streamers kan bytas ut mot små torrisar.

I rent traditionell mening baseras flugfiske på förekomsten av insekter som avslutat sina levnadsfaser i vattnet och blivit bekvämt åtkomliga för öringen när de driftar fram på ytan. Insektskläckningar markerar höjdpunkter, så även vintertid. Kläckningarnas dignitet brukar värderas utifrån insekternas storlek, där större vanligen ses som bättre. I min del av världen förekommer kläckningar av stora dag- och bäcksländor som får fisken att besinningslöst kasta sig över dem. Dessvärre är det så att de storvuxna arterna av dag-, natt- och bäcksländor kläcks koncentrerat och bara en kort period under säsongens behagligaste tid.

Att passa in sitt fiske så det sammanfaller med den korta förekomsten av den omtalade bäcksländan Salmon Fly eller stora dagsländan Green Drake (*Ephemera guttulata*) är inte lätt. Väder och vattenföring under sen vår och tidig sommar skiftar ofta rejält och gör träffsäker planering av fisketurer svårt. Med det i åtanke är det klokare att skaffa sig god kännedom om andra arter insekter, som visserligen är mindre men som förekommer under längre perioder och uppträder i rikligare mängd. Det gäller ett brett register av vattenlevande insekter såväl som landinsekter. Men även i det resenamaget tenderar oansenliga fjädermyggor lätt att bli förbisedda.

VIKTIG BASFÖDA

EFTERSOM DE insekter vi flugfiskare vardagligt kallar »mygg« har beskedliga krav på miljö och vattenkvalitet, så finns de nästan överallt där man kan hitta öring. »Mygg« är ett vitt begrepp men en i sammanhanget viktig grupp är familjen *Chironomidae* – fjädermyggor. I många stilla vatten kan de imiteras på krokstorlekar ända upp till 12–14, vilket innebär att de utgör intressant föda även för stor fisk. I sjön Henry's Lake i mina hemtrakter i östra Idaho, kan öringen väga över sju kilo och de uppnår den storleken genom en diet som domineras av storvuxna ar-

ter fjädermygg i en synnerligen produktiv vattenmassa. För dem som riktar in sig på fiske i strömmande vatten stämmer begreppet mygg, i meningen att beskriva något riktigt litet, bättre.

Enligt min erfarenhet från fiske i Yellowstone-området betraktas en mygg i storlek 20 som ganska stor och imitationen av standardstorleken binds på krok 24. För att lyckas med de större öringarna i San Juan River i New Mexico, behöver man ofta gå ned till krok 28.

Att hantera och fiska med så ytterligt små imitationer kan nog för många kännas avskräckande och särskilt om man inte skaffat sig tilltro till myggfisket. Men samtidigt som tveksamheten inför utmaningen är begriplig, så bör man inse att om man väl har lärt sig konsten att fiska med extremt små flugor, så öppnar sig möjligheter till spännande fisken vid tider och platser som andra undviker.

Genom att chironomiderna finns i så många olika miljöer och att de är åtkomliga för öringen alla säsonger, så ger de också oss rikligt med tillfällen att lära mer om dem och att utveckla vårt fiskekunnande när fisken äter små insekter. Många dag- och nattsländor och även landinsekter i storlek 20 och mindre står överraskande ofta på öringens meny under året. Och med undantag för flugmönstren, imitationerna, så är utrustningen och fisketekniken för myggfiske densamma som för fiske med andra typer av små flugor.

STARKARE MATERIAL

DET NYA millenniet har givit oss många fördelar genom förbättrad teknisk kvalitet hos åtminstone två detaljer, som tidigare starkt begränsat våra möjligheter att lyckas fullt ut i fisket med små flugor på stor fisk. Förr betraktades krokar i storlek 20 och mindre som lite nymodig kuriositet men ses inte längre som en alltför svag länk mellan fisk och fiskare.

På ett foto som hänger på väggen i vår sommarstuga håller min hustru Bonnie en av de största regnbågar hon någonsin fångat i Henry's Fork. Fisken, som togs i oktober, mätte 58 cm och vikten uppskattades till drygt 2,7 kilo. Tillsammans med fotot är också torrflugan i storlek 22 monterad, den fluga som höll greppet i honfisken utan att rätas under en tjugo



Bonnie Harrop med praktfull regnbåge tagen på minifluga.

minuter lång batalj. Detta är möjligen ett lite extremt exempel på styrkan hos moderna krokar, men min hustru tvekar aldrig att använda mycket små flugor oavsett fiskens storlek.

Små flugor kräver harmoniserat tunna tafsspetsar. Om vi fortsätter med min hustrus stora regnbåge som exempel, så ska nämnas att hon matchade flugan i storlek 22 med en 0,14 mm tafsspets. Hållfastheten hos dagens tafsmaterial är så hög att jag rutinmässigt använder 0,12 mm vid fiske med flugor på krok 20 och mindre. Fluorocarbon av bästa kvalitet är förbluffande starkt i förhållande till diameter och 0,10 mm kan faktiskt komma ifråga om det handlar om fisk mindre än 45 cm.

Designen av tafsar för fiske med små flugor får anpassas utifrån faktorer som kastlängd, vattnets klarhet och vindför-

hållanden. Långa tafsar är naturligtvis inget självändamål, men i mitt fiske med små flugor på breda klara älvar med låg vattenföring och med extremt lättskrämd fisk, använder jag så långa som upp till 22 fot. Vinden kan motivera att jag kortar tafsens till 16 fot eller kortare vilket också oftast är tillräcklig längd om fisken befinner sig över djupare, tryggare, vatten. För små strömvatten, där kast inom tio meter är det vanliga, tycker jag en tafslängd på 14 fot hanterad med ett kortare spö är mest praktiskt.

Generellt sett tror jag på att använda så lång tafs som kan hanteras effektivt i det situationen medger – och det innebär förstås anpassningar beroende på varje enskild flugfiskares kunnande samt tafsens design. Specialtaperade tafsar, handknutna eller heldragna, ger den precision i presentationen som behövs. En tafs med

»Att välja ett spö som bäst passar en själv och det egna kunnandet är klart vettigare än att bara haka på trender.«

styv buttdel och snabb tapering kan hanteras av nästan vem som helst med lite vana och fördelarna med längder från 14 fot och mer blir snart uppenbara genom färre skrämde och fler krokade fiskar.

En fluglina som förmår överföra tillräcklig kraft till en lång tafs att vända över är en grundförutsättning i fisket med små flugor och något som ibland tyvärr bortses från, med onödig frustration som följd. Eftersom det mesta och bästa myggfisket sker under kyliga väderförhållanden spelar även fluglinans flexibilitet, dess följsamhet, stor roll för att inte harmonin ska störas och kasten ska bli klumpiga. För närvarande tycker jag en lina från Airflo; Supple Ridge Tactical, är den som behåller sin mjukhet bäst vid låga temperaturer.

Mitt val av lintyp och klass för myggfisket är en dubbeltaperad fyra, men går ner på en trea under idealiska förhållanden eller vid fiske i små vatten. Då och då underhåller jag linan med dressing som gör att den flyter högt och är lätt att menda. Att linan flyter högt innebär också fördelen att lättare kunna följa dess och flugans drift.

MITT VAL AV SPÖ

SPÖET ÄR DEN mest personliga delen i utrustningen. Att välja ett spö som bäst passar en själv och sitt kunnande är klart vettigare än att bara haka på trender och mode. Som de flesta hängivna flugfiskare har jag skaffat ganska många spön. Med tiden har jag kommit fram till att en jämn mediums snabb aktion passar mitt fiske med små flugor. Spötoppens egenskaper är viktiga, särskilt vid blåst och vid presentationstekniker med precision som kräver hög linhastighet. Spöet bör också vara enkelt att göra rappa mendingar med, för att undvika dragg eller förlänga flugans fridrift vid andra presentationsvinklar än uppströms. Ett spö med snabb topp är att föredra framför ett långsammare vid fiske med små flugor.

Nio fot klass fyra, är mitt val vid fiske i större vatten där det frekvent fordras kast längre än tolv meter eller då det behövs tafs som är längre än 14 fot för att undvika skrämma fisk. Många skickliga flugfiskare jag mött föredrar i likhet med min hustru Bonnie en lina i klass fem till ...

»Hela tiden gäller ambitionen att försöka minimera kastavståndet ...«



... sina niofotare. Hela tiden gäller ambitionen att försöka minimera kastavståndet genom ett försiktigt uppträdande och det oavsett spöklängd och linklass.

Små strömvatten förtätar kraven på presentation genom korta kast med hög precision. När kastlängder inom tio elva meter är regeln använder jag en åttafotare för lina tre. Ett kortare spö och tafs är effektivast inom den distansen och tunnare lindiameter stör fisken mindre, både i luften och på vattnet.

En pålitlig rulle som släpper ifrån sig lina mjukt och jämnt är en nödvändighet för att den känsliga länken till den lilla krok som håller en större fisk inte ska knäckas. Bromsverkan ska kunna ställas så lätt att den bara hindrar spolen från att övervarva och samtidigt skyddar från för hög belastning på tunna tafsspetsar. Kostnaden för en kvalitetsrulle med sådana funktioner kan vara väl värd att ta, för att lyckas i fisket med små flugor.

Att försöka följa en flytande miniimitation bland mängder av naturliga insek-

ter är näst intill omöjligt. Så här vid 65 års ålder är ungdomens falkblick ett minne blott. Ändå kan jag fortfarande fiska med mycket små flugor som föreställer mygg i olika faser. Det handlar oftast om att jag mer »vet« var på vattnet flugan befinner sig än egentligen ser den. Att placera flugan rätt har mycket med känsla att göra och man får beräkna driften när flugan inte kan urskiljas. Beräkning av strömshastigheten ger en inre bild av flugans position medan den färdas med vattnet och jag sträcker linan när då det blir ett vak ungefär där jag föreställer mig att flugan befinner sig. Metoden är naturligtvis inte osviktig men fungerar tillräckligt ofta för att vara värd lägga in i arsenalen av knep. Glöm bara inte att minimera avståndet mellan dig och öringen, utan att störa den, är grunden att skaffa sig bäst utgångsläge i fisket med mycket små flugor.

FLUGOR FÖR »MYGGFISKET«

EN IMITATION AV EN KLÄCKT VUXEN MYGGA, GLEST HACKLAD OCH MED CDC-VINGAR, ÄR FAK-

tiskt ganska lätt att se på vattnet. Så smått som storlek 24 är förvånansvärt synligt inom tio meter.

Med få undantag ska en effektiv imitation föras med en mycket slank kropp. Här passar små biots från gås perfekt för att ge en realistiskt segmenterad kropp. Fjädermygg varierar en hel del i färg vilket innebär att man får utgå från insekterna i det vatten man planerar att fiska.

Imitationen av en »spent« mygga, alltså död eller döende, kan göras bättre synlig genom att lägga två hackelvarv mellan de utbredda vingarna – och på så vis höjs profilen på ett i övrigt lågflytande mönster.

Även om fisk äter fjädermyggelarver så är puppstadiet det som attraherar mest genom att myggan är bekvämt åtkomlig där den stiger mot ytan eller hänger i filmen. Själva övergången från puppa till vuxen insekt ger ett väldigt typiskt intryck, där den hänger delvis under vattnet och med framkroppen delvis flytande. Denna för myggan så utsatta fas kan vara från några sekunder till längre än en minut och lockar ibland fisk att stiga till ytan, även när lufttemperaturen ligger strax över nollstrecket. Den hängande myggan (The Hanging Midge – se sidan 41) är ett passande val av flugmönster för den situationen. En vit vinge av cdc och ett glest hackel längst fram håller flugan uppe i ytan samtidigt som den slanka bakkroppen av biot tillåter den delen att sjunka och hänga ned i vattnet, vilket ger flugan en trovärdigt vertikal pose.

Ytterligare en version av en kläckande mygga imiterar ett mer speciellt skede under omvandlingen, där insekten driftrar i ett mer horisontellt läge. Flytkläckaren (The Transitional Midge – se sidan 41) använder en bunt fjäderstrålar från hackel som bundits in vid krokskaftets bakre del för att efterlikna den pupphud som den vuxna insekt kränger sig ur. En enkel cdc-fjäder kupad över flugans rygg imiterar vingar halvt instängda i sina pupphöljen och cdc-fibrer inbundna mitt på krokskaftet representerar ben. Flugans kropp har formats av tunt med dubbing.

Den här flugan har utmärkt bra flytförmåga men den ligger lägre i vattnet än Hanging Midge och är svårare att hålla ögonen på. Den är i vart fall min personliga favorit när öringen äter mygg i ytan,

»Myggklustret ger fördelen att inte nämnvärt påverka kastandet och skrämmer inte fisken samtidigt som flugan tjänar som nappindikator.«



i stilla som strömmande vatten.

Fisken äter förstas mygglarver och puppor även långt under ytan, så en hel del av oss flugfiskare använder även sjunkande imitationer. Jag tycker den metoden kan vara lite extra raffinerad att använda om det råkar falla sig så att vattnet är så klart och grunt att man ser fisken.

NAPPINDIKATORER

GENOM INFETTNING av tafsens kan man påverka hur djupt en liten sjunkande imitation av myggpuppa ska fiska. En flytande tafs tjänstgör också som nappindikator eftersom varje rörelse hos flugan genast fortplantas till tafsspetsen.

Vissa flugfiskare och många guider använder sig av stora nappindikatorer, flöten, för att komma förbi svårigheten med att kunna se de små myggimitationerna. Jag är själv väl medveten om behovet av hjälpmedel men ändå tveksam inför den störning stora indikatorer innebär för att kunna lägga en fin och exakt presentati-

on. Därför använder jag mig av en annan lösning, när det inte är tillräckligt med en fettad tafs som nappindikator.

Vare sig det handlar om parning eller någon annan anledning, så brukar vuxna mygg och knott kunna samlas i täta grupper. Även om detta inte sker överallt och hela tiden, så är fisken bekant med sådana situationer och brukar inte försitta tillfället att bekvämt glupa i sig flera mygg i varje munbit. Poängen vid sådana lägen eller annars ligger i att fiska en lite bulligare överdimensionerad (och synligare) imitation som ska föreställa en boll med flera mygg eller knott tillsammans.

Mygg/knott-klustret (The CDC Cluster Midge – se sidan 41) är en mycket enkel fluga som flyter bra och är lätt att se på vattnet. Ett grizzly kroppshackel över en robust kropp av påfågelherl ger en illusion av ett flertal mygg som stackat ihop sig och vita cdc-fibrer ökar flytför mågan och förbättrar synligheten. Bundet på krok 16 är det här mönstret flera gånger större än de flesta av förebilder-

na på vattenytan och syftet med överdimensioneringen är att flugan ska vara lätt att se. Tanken är att man binder in en fluga i storlek 20 eller mindre genom en anslutning i den förstnämndas krokboj, via 40– 50 cm tunnt tafsmaterial.

Myggklustret ger fördelen med att inte nämnvärt påverka kastandet eller störa fisken samtidigt som flugan tjänar som nappindikator. I någon storlek som ligger nära förebilden kan även en imitation av en fullbildad mygga som CdC Midge Adult eller Hanging Midge (se nästa uppslag) tjäna samma syfte tillsammans med något halvsjunket eller lågt flytande mönster.

Eftersom fjädermygg kan kläckas så länge det finns öppet vatten och lufttemperaturen ligger över fryspunkten, så har jag alltid en ask med myggimitationer i min väst. Jag gillar att fiska med riktigt små flugor och ägnar en hel del tid åt de lågmälda kläckningarna av blygsamma små mygg och knott.

Smått kan ge stor belöning i flugfisket. ●●●



BIOT MIDGE LARVA

KROK: TMC 100 BL, stlk 18–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

KROPP: Biot från gås, i färg efter förebilden

THORAX: Svart dubbing

ANM: Biot kan bytas ut mot koppartråd om flugan ska fiskas djupare



BIOT MIDGE PUPA

KROK: TMC 100 BL, stlk 18–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

KROPP: Biot från gås, i färg efter förebilden

THORAX: Brunsvart dubbing

VINGSÄCK: Grå CdC

GÄLAR: Ändarna på vingsäckens CdC, trimmas strax bakom krokögat



CDC BIOT MIDGE ADULT

KROK: TMC 100 BL, stlk 18–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

KROPP: Biot från gås, i färg efter förebilden

VINGE: Parlagda CdC-fjädrar bundna utmed kroppen

THORAX: dubbing i färg efter förebilden

HACKEL: Två varv grizzly Whiting



CDC SPENT MIDGE

KROK: TMC 100 BL, stlk 18–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

KROPP: Biot från gås, i färg efter förebilden

VINGAR: Parlagda CdC-fjädrar bundna spent

THORAX: Dubbing i färg efter förebilden

HACKEL: Två varv grizzly Whiting



»Smått kan ge stor belöning i flugfisket.«



CDC HANGING MIDGE

KROK: TMC 100 BL, stlk 18–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

KROPP: Biot från kanadagås

VINGE: Korttrimmad vit CdC

HACKEL: Två varv grizzly Whiting



CDC TRANSITIONAL MIDGE

KROK: TMC 100 BL, stlk 18–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

STJÄRT/HÖLJE: Liten grizzly hackelfjäder

KROPP: Dubbing i färg efter förebilden

BEN: CdC-fibrer inbundna mitt på kroppen

LÅSTA VINGAR: CdC-fjäder kupad över kroppen



CDC CLUSTER MIDGE

KROK: TMC 100 BL, stlk 16–26

TRÅD: 8/0 Uni-thread

KROPP: Påfågelherl

HACKEL: Grizzly Whiting, palmerlindat

VINGE: Vit CdC i längd som kroppen. Fibrerna skall mixas med hackelfibrerna för att ge en diffus vinge.

